

Nafrats, però més forts

Proclamar que ens en sortirem és més fàcil dir-ho que no pas detallar com en sortirem, tot i que ja sabem que molt nafrats, tant socialment com econòmicament. Ara bé, si la pregunta a respondre és com ho farem per sortir-ne llavors només puc dir que m'he d'encomanar a la molta confiança que tinc en la capacitat de tots plegats –administració, empreses, organitzacions i individus– per definir una *nova normalitat* que permeti refer els nivells de confiança social, per emprendre la reconstrucció econòmica necessària i per recuperar les formes de relació social que tant enyorem en aquests temps de confinament.

Una primera raó per a l'esperança és l'exemple que ens ha estat donant el món de la ciència mèdica, mostrant una gran capacitat de reacció, una expertesa sorprenent i una sòlida xarxa de col·laboració internacional. També s'ha demostrat ingeni en la resposta tecnològica per crear i fabricar amb rapidesa nous aparells necessaris per afrontar els reptes hospitalaris. O per reorganitzar la distribució de serveis bàsics, com els de l'alimentació. Encara més, hi ha hagut una resposta cívica exemplar, tant dels qui han hagut d'acceptar el confinament resignat com els que s'han mantingut a primera línia d'acció, i tant en el

món de la sanitat com de tota mena d'emergències i serveis bàsics. Les excepcions a aquest compromís es poden considerar irrelevants.

Prou que hem vist les limitacions de l'administració pública per respondre a una emergència tan enorme i difícil de preveure. Els lideratges polítics han estat molt desiguals, uns per incompetència continuada, altres per les pròpies limitacions com-

Ens obligarà a tocar més de peus a terra vista la fràgil condició del nostre benestar, i a ser més previsors

petencials i les traves que els han imposat, i encara alguns per no saber despendre's de les tàctiques partidistes quan no tocava. N'hauré pres nota. I, en qualsevol cas, si bé s'entenen les queixes desesperades, també s'ha de comprendre –i no sé si es fa prou– les condicions extremes en què s'està actuant, amb recursos molt limitats i sense saber amb precisió com evolucionarà la pandèmia.

Però ens en sortirem tal com es fa en totes les situacions extremes: aprenent de l'experiència del daltabaix, amb la tenacitat

pròpia d'aquesta tossuda condició humana orientada a la supervivència i el progrés, i aprofitant els enormes coneixements experts que ja tenim per afrontar tota mena de desafiaments. No crec, en canvi, en l'arribada de grans revolucions perquè ni parlem d'una situació tan desesperada, ni crec que ens aportessin millores substancials. Més aviat haurà estat un seriós toc d'atenció, com el d'aquells que sobreviuen a un infart. Ens farà ser més respectuosos amb la recerca i els avenços científics que s'hauran mostrat indispensables. Ens portarà a ser més prudents amb les frívols promeses de la globalització. Ens obligarà a tocar més de peus a terra vista la fràgil condició del nostre benestar, i a ser més previsors. I, si més no, durant una temporada, recordarem com n'és d'estimable la normalitat rutinària en què solem viure sense gaire consciència o, a vegades, fins i tot rondinant. En resum, en sortirem nafrats de cos, però més forts d'esperit.

Salvador Cardús
Professor de sociologia a la UAB

Temps d'acció civil

“Distanciades, sí, però soles, no”, afirmava aquests dies una piulada feminista, a manca d'una paret per estampar-hi la pintada. Aquests dies afrontem el repte d'actuar, sense dues condicions essencials de la mobilització ciutadana: el vincle d'afinitat amb el pròxim i l'espai físic de trobada i debat. Després d'una inicial sensació de desarticulació i de desorientació general, la ineficient actuació de l'Estat ha precipitat el suport mutu, la creativitat i la intel·ligència col·lectiva distribuïda.

Aquests dies floreixen brots verds a manera d'innombrables iniciatives horitzontals, com les caixes resistència de les treballadores de la llar de l'Associació de Dones Migrants Diverses amb el lema *Cuida qui et cuida*; les de la Xarxa de Cures Antiracistes; les de les treballadores sexuals sota l'etiqueta #CampanyaCovid19TS; la campanya de fabricació de mascaretes i bates del Sindicat de Venedors Ambulants de Barce-

El camí cap a la solució es basa a posar la cura de la vida de les persones al centre

El millor antídot: un pla d'emergència social

No és només una crisi sanitària, és també una crisi social. En majúscules. La Covid-19 ha dibuixat un escenari socialment estremidor, pel que passa ara i pel que succeirà un cop superada la fase d'emergència perquè, malgrat que la pandèmia afecta tota la ciutadania, on està incidint amb més duresa és en les persones en situació de vulnerabilitat.

Ara. El coronavirus és devastador perquè està empitjorant la fragilitat econòmica de moltes persones incapaces de cobrir les necessitats més bàsiques (infants inclosos), que s'han quedat sense feina, que han de passar el confinament en infrahabitatges o que no tenen ni tan sols una llar. Queda per veure els efectes de les mesures socials que estan aplicant el govern i l'executiu central.

Si el sistema de salut està tan tensat que el col·lapse és una amenaça constant, el d'atenció social està a punt d'entrar-hi. El material de protecció arriba amb complicitat a les entitats socials que continuen oferint serveis essencials (atenció domiciliària, residencial, repartiment d'aliments o atenció a infants i joves sota el sistema de protecció). N'hi ha que estan al límit perquè, després de tants dies sense EPI, han perdut professionals pel camí. Les entitats socials necessiten aquest material amb ur-

gència per protegir els i les treballadores i sobretot per no posar en risc les persones ateses i seguir evitant, així, el contagi. També és indispensable fer els tests de detecció a professionals, persones voluntàries i usuàries –algunes d'aquestes últimes ja han rebutjat l'atenció per por a ser encomanades–. El tercer sector social està suportant una pressió molt alta, però fem un

Sortirem d'aquesta crisi social si no repetim els mateixos errors que en l'última

servei públic i continuem aquí, esmerçant esforços per reinventar-nos en un moment complex.

Futur. Per mirar-lo, hem de fixar-nos en l'última fotografia: a Catalunya tenim un 20% de pobresa. Crònica, estructural i intermitent perquè el treball és de mala qualitat i perquè l'habitatge s'ha convertit en una mercaderia negoci. Quan encara no s'havia aconseguit superar l'impacte de la crisi de 2008, ara n'hauré d'afrontar una altra que arrossegarà més persones cap a l'exclusió i que tot fa pensar que serà més crua.

Sortirem d'aquesta crisi social si no repetim els mateixos errors que en l'última. El primer que s'ha de fer, immediatament i sense excuses, és avançar-nos i això significa començar a treballar en el millor antídot: un pla d'emergència social a Catalunya. El que vindrà, que serà greu, requereix no improvisar i no posar-hi pedaçs. El govern ha de liderar, immediatament, una resposta proactiva. Pot comptar amb nosaltres, però posem-nos-hi ja. Les receptes del 2008 no serveixen. Aprofitem el nou cicle per aplicar-hi canvis profunds perquè aquesta crisi global ha tornat a posar en evidència la necessitat d'un canvi de model econòmic, productiu i social. Enfortim l'estat del benestar i la provisió de serveis públics; garantim un sistema de drets socials i de protecció social sòlid i eficient; la fiscalitat justa com a motor de canvi; capgirem les polítiques socials tradicionals, sent valentes i innovadores, i posem les persones al centre. No podem deixar ningú enrere. Un altre cop no.

Francina Alsina
Presidenta de la Taula del Tercer Sector

lona, la vaga de pagament de lloguers del Sindicat de Llogaters; la fabricació de pantalles protectores per part de makers de Navarra, i l'operació Cassola de les dones gitanes de Nakera Romi.

Aquestes iniciatives socials tenen un enorme potencial. Per una banda, interpel·len les institucions per assolir una gestió de la crisi sanitària que no reproduïxi més discriminació i més desigualtats, assenyalant precisament l'origen del problema. Per altra banda, remunten la moral col·lectiva, revelant que fins i tot en temps d'adversitat la societat preserva la seva capacitat de corresponsabilitzar-se, de crear alternatives, de pensar en col·lectiu i de trobar la manera de ser part activa de la solució dels problemes comuns.

També ens alligonen com a societat, atès que col·lectius que hem estat ignorant estan a primera línia, aportant generosament al benestar col·lectiu i compartint les seves estratègies de supervivència, que seran útils per a tota la comunitat. I finalment, i el més valuós: aquestes iniciatives preserven l'essència de l'humanisme i tracen el camí de la solució: assumir que som interdependents i que la cura de la vida ha d'estar al centre.

Laia Serra
Advocada.
Dones Juristes